

TÍTOL DEL TREBALL

#comsomcomensveuen

AUTOR

Gerard Vilanova Godoy

Directors del treball: Alfred Mauri i Xavier Carmaniu

Any d'elaboració: 2018

Treball de recerca del Màster d'Arxivística i Gestió de Documents

Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents

Col·lecció Treballs fi de màster i de postgrau

Com citar aquest article: Vilanova Godoy, Gerard. (2018) *#comsomcomensveuen*. Treball de recerca del Màster d'Arxivística i Gestió de Documents de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents. (Treballs fi de màster i de postgrau). <http://...> (consultat el...)

Aquest document és una memòria de la realització d'un treball audiovisual que es pot trobar en aquestes dues adreces:

Teaser: <https://youtu.be/cTDzcPcMJ4I>

Audiovisual: https://youtu.be/nv_QI-0BSHI

Aquesta obra està subjecta a la llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons. Si voleu veure una còpia d'aquesta llicència accediu a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/> o envieu una carta sol·licitant-la a Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Resum

Es tracta d'una producció de l'àmbit del màrqueting i de la comunicació que pretén visibilitzar i millorar la imatge de l'arxivística, dels arxius i del col·lectiu professional dels arxivadors/es mitjançant la creació d'un espai públic de reflexió perquè algunes de les veus més representatives del col·lectiu s'hi expressin i aportin el seu punt de vista a l'opinió pública sobre la realitat de la seva activitat, en les seves múltiples manifestacions: l'administració pública, l'administració electrònica, l'arxiu històric, el patrimoni, la transformació digital, la professió d'arxivador/a, les associacions, la formació en arxivística, la xarxa catalana d'arxius...

Paraules clau: imatge, tòpics, invisibilitat, arxiu, màrqueting, gestió de documents, arxiu històric, comunicació, arxivística, ESAGED

Título: #comsomcomensveuen

Resumen

Se trata de una producción del ámbito del marketing y de la comunicación que pretende visibilizar y mejorar la imagen de la archivística, de los archivos y del colectivo profesional de los archiveros/as mediante la creación de un espacio público de reflexión para que algunas de las voces más representativas del colectivo se expresen y aporten su punto de vista a la opinión pública sobre la realidad de su actividad, en sus múltiples manifestaciones: la administración pública, la administración electrónica, el archivo histórico, el patrimonio, la transformación digital, la profesión de archivero/a, las asociaciones, la formación en archivística, la red catalana de archivos...

Palabras clave: imagen, tópicos, invisibilidad, archivo, marketing, gestión de documentos, archivo histórico, comunicación, archivística, ESAGED

Title: #comsomcomensveuen

Abstract

This is a film production coming from marketing and communication areas which faces archivistics science, archives and archivists' visibility and image improvement by creating a public loudspeaker where some of the most important and representative voices freely express themselves by empowering some of its most important and representative voices, from their different points of view and positions. Some of the most important topics are discussed, like public and electronic administration, archival institutions, patrimony, digital transformation, profession, associations, education, the Catalan net of archives...

Keywords: image, topics, invisibility, archive, marketing, records management, historical archive, communication, archivistics, ESAGED

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ.....	6
1.1. Idea.....	6
1.2. Objectiu.....	8
1.3. Gènere.....	9
1.4. Camp.....	12
2. MARC TEÒRIC I ESTAT DE LA QÜESTIÓ.....	13
3. EL PRODUCTE AUDIOVISUAL.....	17
3.1. Preproducció.....	17
3.1.1. Tesi.....	17
3.1.2. Detecció d'una necessitat.....	17
3.1.3. Objectiu principal.....	17
3.1.4. Mida i abast.....	17
3.1.5. Durada.....	18
3.1.6. Públic objectiu.....	18
3.1.7. Objectius secundaris.....	18
3.1.8. Sinopsi.....	18
3.1.9. Rols.....	18
3.1.10. Estudi de viabilitat.....	19
3.1.10.1. Recursos econòmics.....	19
3.1.10.2. Recursos materials.....	20
3.1.10.3. Patrocinadors.....	20
3.1.11. Calendari.....	20
3.1.12. Explotació i difusió.....	21
3.1.13. Drets d'autor.....	21
3.1.14 Concertació d'entrevistes.....	21
3.1.15. Permisos de rodatge.....	22
3.1.16. Redacció d'entrevistes.....	22
3.1.17. Valors associats i idees clau.....	23

3.2. Producció.....	23
3.2.1. Realització de les entrevistes.....	23
3.2.2. Característiques tècniques.....	23
3.2.2.1. Localització, escenografia i fotografia.....	23
3.2.2.2. Plató.....	24
3.2.2.3. Càmeres, il·luminació i so.....	24
3.3. Postproducció.....	24
3.3.1. Edició i muntatge.....	24
3.3.2. Estructura.....	25
3.3.3. Ordre de plans.....	26
3.3.4. Imatge.....	26
3.3.5. Àudio.....	26
3.3.6. Retolació.....	26
3.3.6.1. Títols.....	26
3.3.6.2. Agraïments.....	27
3.3.6.3. Crèdits.....	27
3.3.6.4. Banda sonora.....	28
3.3.7. Efectes.....	28
3.3.8. Màster i còpies.....	28
3.3.9. Exhibició.....	28
3.3.10. Balanç final.....	29
4. CONCLUSIONS.....	31
5. BIBLIOGRAFIA.....	33
6. ANNEXOS.....	34

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Idea

La meua primera aproximació al món de l'arxiu i de l'arxivística es va produir l'estiu de 2016, quan vaig interessar-me pels estudis del Màster en Arxivística i Gestió de Documents a l'ESAGED. Circumstàncies personals i professionals m'hi van portar, no es tractava de cap vocació. Mai abans havia tingut gaire consciència de l'existència de la disciplina, més enllà d'algunes experiències en el món de la recerca universitària, com a usuari de l'arxiu local i de les obvietats i dels tòpics que campen per la societat. Tampoc en sabia gran cosa el meu entorn social i familiar, el qual em demanava, tan astorat com estranyat, detalls d'aquesta nova aventura que acabava d'emprendre. Durant una temporada, sobretot al principi, vaig dedicar força temps, massa, a donar explicacions de què és això de l'arxivística i de la gestió de documents a gent que, d'entrada, per la seva condició sociocultural, es podria presumir que n'haurien pogut sabut una mica més. Aquestes explicacions les he de seguir donant avui només que introdueixi la paraula *arxivística* en la conversa.

A primer cop d'ull i sense entrar en les causes i els motius de l'existència d'aquest desconeixement i dels tòpics que hi ha instal·lats en la societat, sembla molt probable que el meu punt de partida i el del meu entorn sigui compartit pel gruix de ciutadans. O que sigui encara pitjor. És un fet que l'arxivística és percebuda erròniament pels ciutadans, si és que se'n coneix l'existència. Pocs oficis mantenen avui tants equívocs al seu voltant, que van des de la invisibilitat fins a tòpics d'abast universal, probablement propagats per la literatura i el cinema. Així, tòpics, equívocs i invisibilitat són els tres punts d'un triangle que reclou l'arxivística i la gestió de documents en un espai de confusió, que en limita el creixement i que en condiona la projecció. A priori, doncs, es pot afirmar que hi ha un problema d'imatge.

D'altra banda i un cop començat el Màster, un altre aspecte que també em va cridar poderosament l'atenció del món de l'arxiu és la lluita que manté el seu col·lectiu professional per la millora de la imatge i la dignificació de la seva professió. La meua percepció del col·lectiu començava a contemplar, doncs, que al costat del problema d'imatge hi ha un col·lectiu amb una autoestima ferida, la qual modela una ànima reivindicativa que lluita cada dia pel seu reconeixement i espai professionals mitjançant una militància activa i decidida. Per resoldre un problema, primer cal prendre'n consciència i no he observat en el col·lectiu, en tot aquest temps, queixes o lamentacions vanes. El problema d'imatge no és ignorat ni esquivat, no és un col·lectiu que es dediqui a llançar pilotes fora o a repartir culpes entre els altres (com crec que confirma aquest treball), per bé que una part de les causes que creen aquesta imatge

és herència d'una visió immobiliària i anacrònica propagada per una part del mateix col·lectiu. Així doncs, la meua observació inicial va concloure que, des de la responsabilitat i la consciència pròpies de la maduresa, arxivistes/es i gestors/es de documents tenen assumit que formen part d'un col·lectiu professional amb alguns dèficits d'imatge que els afecten negativament i contra els quals reaccionen.

Però tot plegat calia confirmar-ho amb algun tipus d'investigació que oferís un abast més ampli i major profunditat que la simple observació superficial dels fets. Totes aquestes impressions havien estat recollides sense cap tipus d'aproximació científica ni estadística, no oferien matisos ni es preguntaven encara seriosament pels seus orígens. En qualsevol cas, em va semblar evident que, en clau de màrqueting, el món de l'arxiu tenia i té un problema de posicionament. Amb tot això, s'anava gestant ja la idea d'aprofundir-hi i potser el treball de final de màster en seria una bona ocasió. La idea de fer un audiovisual es va anar cuinant, doncs, ben bé durant gairebé dos anys.

A grans trets, el meu treball planteja la tesi que els tòpics que recauen sobre arxivistes, arxivistes i gestors/es de documents tenen poc a veure amb la realitat de la professió avui, ja que redunden sobre una imatge incorrecta. Possiblement sigui això mateix el que els ha modelat un caràcter actiu i reivindicatiu, que és una constant que, al meu entendre, es pot percebre sense gaire esforç a l'ESAGED, als diversos centres d'arxiu del país, a les associacions i, especialment, en una bona colla d'arxivistes i arxivistes a títol individual o representant la seva institució i col·lectiu. En tots aquests àmbits he detectat una força interior que empeny l'arxivista/a a explicar-se, almenys tant com altres professions que ho fan desacomplexadament.

A través d'aquest treball de final de màster, doncs, em vaig proposar endegar tant una acció d'investigació com de difusió concreta, que em servís a mi per confirmar (o desmentir) la situació i al col·lectiu per guanyar visibilitat, cedint la paraula a algunes de les seves veus més representatives perquè expliquessin a la societat la realitat de la seva activitat des de diversos punts de vista, de forma divulgativa i amena. Es tractava de presentar una producció audiovisual enllestida, feta amb criteris i mitjans professionals, que esdevingués una potent eina de divulgació i que aportés un nou coneixement a la societat en relació al món de l'arxiu i de la gestió de documents.

De la primera impressió del col·lectiu a les conclusions que planteja el treball passen dos anys d'estudi i aprofundiment en el món de l'arxiu i de la gestió de documents, temps durant el qual es confirma la impressió inicial: ni passivitat ni autocomplaença; ni victimisme ni excuses. Hi ha en el col·lectiu grans dosis de consciència i de proactivitat, ganes d'explicar-se, molt de treball i, sobretot, molt de treball pendent, especialment en

el camp de la comunicació. Hi ha un autèntic estol d'arxivers i arxiveres que són actius als mitjans de comunicació, especialment a través dels canals més assequibles i que depenen d'ells mateixos: internet i les xarxes socials. Aquesta hiperactivitat és, en part, el que em va fer plantejar la producció d'aquest audiovisual com una acció factible, darrere la qual residia un autèntic acte de fe: *pocs membres del col·lectiu, si és veritat la meva percepció, rebutjaran participar desinteressadament en aquest projecte, fins i tot posant-hi recursos propis com són el temps professional i/o familiar, vaig confiar.* Aquesta confiança en un col·lectiu sensibilitzat i conscienciat va ser el motiu definitiu que em va empènyer a emprendre l'aventura de crear un producte audiovisual al voltant del món de l'arxivística.

En aquest context, doncs, va néixer la idea, en la qual van convergir els següents factors:

- La consciència que una acurada política de comunicació ha de ser una prioritat per a qualsevol organització i col·lectiu avui que tingui interès a cuidar la seva imatge.
- L'evidència que el col·lectiu d'arxivers/es té uns dèficits d'imatge, dels quals neix la necessitat i la voluntat de millorar-la.
- La voluntat de progressar i d'innovar com a col·lectiu.
- La consolidació de polítiques de difusió que han adoptat internet i les xarxes socials com a mitjà de comunicació estable i preferent, atès el seu baix cost i gran abast, tant des d'un punt de vista individual (en nom propi) com col·lectiu (en nom d'una organització). Els arxius utilitzen les xarxes socials per comunicar-se i molts arxivers hi són també molt actius a títol individual.
- L'escassetat de producció audiovisual procedent de l'àmbit cultural en general i, en particular, del món de l'arxivística i de la gestió de documents.
- Les meves possibilitats com a productor audiovisual, posades al servei d'aquest projecte.

1.2. Objectiu

A través d'aquest treball de final de màster, doncs, em vaig proposar endegar una acció de difusió per tal de visibilitzar el col·lectiu d'arxivers i arxiveres, cedint la paraula a algunes de les seves veus més representatives perquè expliquessin a la societat la realitat de la seva activitat des de diversos punts de vista, de forma molt divulgativa, amena i dirigida al gran públic. Es tractava d'elaborar d'una producció audiovisual feta amb criteris i mitjans professionals que esdevingués una potent eina de divulgació i que

aportés coneixement a la societat en relació al món de l'arxiu i de la gestió de documents.

No es tractava, per tant, de fer un exercici teòric, de crear una estratègia o una planificació en l'àmbit de la difusió del món de l'arxiu per a qui la volgués aplicar, sinó de proporcionar al col·lectiu un potent instrument de difusió ja enllestit i preparat per ser integrat en l'estratègia comunicativa d'una de les principals institucions que en formen part. Per tant, la voluntat sempre va ser elaborar un treball pràctic i professional que fos d'utilitat al col·lectiu i que tingués rendibilitat. I així ha acabat sent. És avui una eina acabada, llesta per al seu llançament, i en això resideix part de la seva originalitat com a treball de final de màster.

1.3. Gènere

La determinació del gènere d'aquesta producció genera certes dificultats, ja que conté elements de diversos gèneres i llenguatges artístics:¹

- És un producte *audiovisual*, en tant que se serveix d'aquest llenguatge:

3 m. [CO] Material didàctic, informatiu, etc., constituït per un enregistrament visual i un d'auditiu.

- Té algunes característiques del *reportatge*, ja que afronta una temàtica amb ànim divulgatiu mitjançant preguntes directes als testimonis i principals protagonistes de l'activitat:

2 m. [CO] Filmació sobre qüestions d'actualitat destinada a la televisió o al cinema.

- Se serveix completament de l'*entrevista* per aproximar-se a la temàtica:

3 f. [CO] Conversa d'aquest gènere que es difon en un mitjà de comunicació.

- I, encara, podria qualificar-se d'*entrevista en profunditat*, ja que en cada entrevista es van recollir entre 35 i 50 minuts de continguts, més de 9 hores en el total de tots els entrevistats, que acaben compilades en menys de 35 minuts. Els entrevistats van poder-s'hi esplaïar tant com van voler:

5 [CO] [SO] ***entrevista en profunditat*** Entrevista en què l'entrevistador deixa parlar la persona entrevistada amb l'objectiu d'arribar al fons dels temes tractats.

¹ Incorporo aquí les accepcions més escaients de les definicions del Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans en relació a paraules que defineixen, potser parcialment, la producció

- No obstant això, com que la veu de l'entrevistador no hi apareix, també pot considerar-se un *monòleg*, en tant que és una sola veu, la del col·lectiu, la que s'hi ofereix:

1 m. [LC] Fet de parlar sol, amb si mateix.

- També pot qualificar-se de *discurs coral*, *polifonia*, ja que en realitat és un conjunt de veus més o menys harmòniques (no hi ha acord total en tots els temes, per bé que sí que hi ha una línia argumental congruent) que confegeixen una argumentació:

2 2 f. [FL] Coexistència de diverses veus en un missatge.

- Té també elements de *documental*, en tant que retrata una activitat en un moment i un espai concrets (l'arxivística a Catalunya a l'any 2018):

2 m. [CO] [JE] [LC] Film que no és de ficció i té una finalitat informativa, cultural o didàctica.

- En parlar els convidats d'ells mateixos, de la seva activitat des de dintre de les organitzacions i des del seu punt de vista, també pot ser qualificat d'*autoretrat* col·lectiu:

m. [LC] [AR] Retrat d'algú fet per ell mateix.

Sigui quina sigui la denominació més correcta, jo m'hi referiré com a *audiovisual*, *producció* o *producció audiovisual*.

El mitjà audiovisual ha servit sempre per donar a conèixer allò de bo que es fa a cada casa. Per això, molts cops s'ha relacionat amb la innovació i la difusió. Aquella organització, entitat, institució... que considera que està fent un treball de mèrit, innovador o, senzillament, relatable, ha recorregut a l'elaboració d'un producte audiovisual, ja que pot ser aquesta la forma més efectiva d'apropar la informació al públic interessat i a generar interès en aquell públic que a priori no s'interessa per aquests temes o que no els coneix.

També cal observar que ja als anys 80 la televisió pública catalana va començar a assentar unes bases en relació a l'audiovisual i el món de la cultura i les institucions culturals. Diversos programes d'història, sobretot, s'encarregaren d'acostar a les llars catalanes el patrimoni cultural català. Durant els últims anys hi hagut diversos

programes que s'han ocupat del patrimoni històric i cultural: Oriol Junqueras, Antoni Tortajada, Enric Calpena... n'han fet aportacions de mèrit i són encara recordades.

No obstant això, en la producció audiovisual generalista mai ha estat l'arxivística tractada singularment, com a protagonista, almenys des dels mitjans de comunicació tradicionals. Pot haver aparegut tangencialment en reportatges i documentals, com a prova o justificació d'algun fet de la nostra cultura o història, però mai explícitament ni en primera persona. La gestió de documents tampoc ha tingut millor sort, per bé que temes com la digitalització, el govern obert, el *big data*... sí que són d'interès per al públic actual i els mitjans se n'han ocupat darrerament, per bé que des de d'altres òptiques vinculades, sobretot, a l'economia, a la política i a l'administració. I gairebé mai es compta amb la veu de l'arxiver/a.

En la societat de la informació i la comunicació, internet és l'aliat principal per a l'audiovisual i la difusió de l'activitat de les institucions. Avui, els productes culturals ja no resideixen només en les polítiques culturals de les institucions, ni troben el seu canal de difusió únicament en les pantalles de televisió, ni depenen de grans i complicades produccions; troben a YouTube i a la resta de xarxes socials el lloc més adequat per a la seva propagació, fins i tot a títol individual. Internet s'ha convertit els darrers anys en l'espai de confrontació de les estratègies de màrqueting i comunicació de les organitzacions, fins al punt que ja moltes hi concentren tota o bona part de la seva activitat en matèria de difusió. Les xarxes socials permeten a les organitzacions, especialment aquelles que fan atenció directa a l'usuari, arribar amb més facilitat al seu públic objectiu i adaptar-se a les seves necessitats, de manera que resulta més fàcil fidelitzar-lo i ampliar-lo. Les accions de màrqueting i comunicació a la xarxa no són, doncs, gens noves. Molts institucions i arxius catalans les utilitzen ja rutinàriament. I molts incorporen l'audiovisual com a recurs didàctic i propagandístic.

Per tant, des de la popularització del gènere audiovisual i, sobretot, des que a l'entrada del segle XXI deixa de ser un gènere només reservat a professionals, se'n multipliquen exponencialment les produccions, que es difonen massivament per internet. Es converteix en una eina assequible per a qualsevol institució i esdevé un instrument posat al servei de la difusió de les activitats de les organitzacions i dels professionals. Avui és un fet totalment normalitzat.

Així doncs, amb una inversió mínima es poden fer productes de qualitat que tinguin un impacte positiu en la imatge d'institucions, empreses i col·lectius a través de les xarxes socials. Per tant, el gènere audiovisual ha estat adoptat com a element d'innovació en les polítiques de màrqueting i comunicació de multitud d'organitzacions públiques i

privades o, simplement, com el mitjà d'expressió natural en la lògica d'internet i de les xarxes socials quan s'ha d'afrontar la comunicació de missatges complexos o de certa profunditat i/o extensió.

1.4. Camp

L'aplicació pràctica del màrqueting en els arxius és pràcticament inexistent. Certament es fan accions puntuals que d'alguna manera es podrien incloure en la consideració de màrqueting, però majoritàriament es configuren com a accions de comunicació i d'estructuració d'oferta de serveis. (TARRÉS, 2009)

Gairebé 10 anys més tard, aquesta afirmació segueix sent vigent, per bé que s'ha pres més consciència de les possibilitats del màrqueting en el món dels arxius (però molt difícilment de la gestió documental, com el present audiovisual exposa) i que, de forma més aviat voluntarista, han aparegut iniciatives. No obstant això, no sembla que s'hagi incorporat el màrqueting a l'arxiu com ho han fet altres professions, que hi han incorporat professionals amb dedicació i funcions exclusives. A l'arxiu s'han sumat iniciatives i experiències, fruit de la voluntat de progrés i d'un caràcter marcadament inconformista.

No obstant això, com relata el mateix Tarrés:

Els productes d'arxiu, més enllà del concepte estricte de fons documental, correctament relacionats amb els altres elements del que s'anomena mix de màrqueting, ofereixen unes possibilitats encara no desenvolupades pels arxius.

El present treball té l'aspiració de fer una aportació tangible i efectiva al món del màrqueting d'arxiu.

2. MARC TEÒRIC I ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Com ja he dit abans, aquest treball de final de màster no és ortodox. Un dels motius és que no té desenvolupades gairebé cap de les afirmacions que s'hi fan, les quals es fonamenten en percepcions pròpies i justificades només lleugerament, en tant que són (aparentment) àmpliament compartides en l'imaginari col·lectiu però que no han estat gaire estudiades. Per exemple, és la meua pròpia percepció del món de l'arxivística prèvia al Màster i la intuïció que aquesta percepció és força popular i transversal el que motiva aquest treball.

Això no obstant, hi ha algun estudi sobre la matèria.

A l'article *Mitjans de Comunicació i arxius municipals: l'experiència de l'Arxiu Municipal de Palafrugell*, M. Concepció Saurí i Ros l'any 1999 hi expressa un dels fonaments d'aquest treball:

Sovint, tant els ciutadans com la pròpia Administració local desconeixen la funció que aconsegueix o pot aconseguir un servei d'arxiu municipal. El desconeixement és percebut, doncs, com el nostre primer problema. I una de les maneres d'afrontar-lo és fer ús de les possibilitats que ens ofereixen els mitjans de comunicació al nostre abast.

Podria dir que aquesta afirmació va confirmar la meua tesi i va representar un estímul per a la present producció.

A *El coneixement i la imatge dels arxius a Catalunya* (Antoni Laporte, Bcn, 2004, Revista Lligall, 22) s'hi dona una visió més generalista. Ja fa 13 anys que es va fer, però considero és força vigent. Aquests en serien alguns titulars:

- En relació als centres d'arxiu, exposa que hi ha una imatge general que són centres de documentació i hi apareixen les connotacions de lloc fosc, polsós, hermètic i poc obert.
- En relació als arxius municipals, exposa que la gent els relaciona amb informació, drets i memòria i que la gent pensa que als arxius municipals s'hi troben plànols, cartells i dibuixos, documents mecanografiats, fotografies, fitxers informàtics...
- Una de quatre cada persona pensa que no tothom pot entrar a l'arxiu.
- El tipus de document que es creu més sol·licitat és el Registre Civil i documents polítics, electorals i sobre despeses públiques.

- Les dades que revela l'estudi també indiquen que només el 22% ha anat alguna vegada a l'arxiu. De la gent que hi ha anat, el principal motiu és l'interès personal, seguit d'estudis i feina.
- El principal motiu de descontentament és el desordre i la mala gestió.

Les conclusions indiquen que són institucions poc conegudes i a priori s'intueix un desajust entre la imatge i la realitat de l'arxiu.

Amb motiu del [trentè aniversari de l'Associació d'Arxivers i Gestors de Documents de Catalunya](#) l'any 2015, aquesta va produir un audiovisual commemoratiu que esdevé el producte més semblant al que avui ens ocupa. Hi apareixen arxivers/es novells al costat d'arxivers/es consolidats/des i històrics/ques opinant sobre qüestions relatives tant a la història com a l'actualitat de la professió, de la disciplina, dels estudis i de la mateixa Associació. Aquest audiovisual té la voluntat de presentar la disciplina a la societat fent balanç de la tasca de l'Associació i del col·lectiu. Tot i que amb menys profunditat i amb un altre to, ja s'hi plantegen algunes de les qüestions que motiven i que aborda el present treball.

Més recentment, es va publicar una entrevista a la periodista Sara Gutiérrez a la revista digital La DaDa, que elabora la mateixa Associació d'Arxivers i Gestors Documentals, en la secció [#L'Arxiudesdefora](#). En aquesta entrevista, com en moltes altres, s'hi expressen els prejudicis més estesos sobre el món de l'arxiu que són, al capdavant, els que en defineixen la imatge real: dificultats per accedir als ciutadans, mala política de difusió, tancament, poca visibilitat, font fiable d'informació i incorporació al món electrònic són algunes de les opinions que s'hi reflecteixen.

Per bé que aquesta aproximació teòrica no és més que escadussera, crec que serveix per introduir la raó de ser d'aquest treball: la imatge de l'arxiu, de l'arxivística i del col·lectiu arxiver avui a Catalunya presenta unes enormes possibilitats de millora.

Durant el meu aprenentatge sobre l'arxivística se m'han generat unes qüestions que són les que al capdavant em vaig proposar validar amb l'opinió d'algunes de les veus més qualificades del col·lectiu, les quals seran confirmades o refutades en aquest treball:

- L'arxiver/a massa sovint ha d'explicar en què consisteix el seu ofici just després pronunciar-ne el nom. La societat desconeix l'arxivística i l'activitat de l'arxiver/a. Especialment, el seu vessant de gestor/a de documents.
- L'arxivística és una disciplina que va més enllà de l'arxiu històric i del paper.

- Hi ha modernitat a l'arxiu. No és un lloc ròneg, fosc i antiquat. L'arxiver/a tampoc és un personatge lúgubre. El d'arxiver/a és un ofici modern.
- Hi ha menysteniment o desconeixement de l'activitat arxivística, fins i tot en molts sectors professionals afins i vinculats.
- L'arxiver sovint ha de lluitar per les seves parcel·les de treball. Manté una lluita amb altres col·lectius, especialment amb els informàtics i els bibliotecaris.
- L'arxivística és una àrea transversal en les organitzacions.
- Manté competència i equívocs amb altres institucions culturals.
- Pesen sobre l'arxivística imatges tòpiques del cinema i la literatura.
- Els termes *arxiu* i *arxivística* tenen connotacions antigues.
- La gestió de documents és un gir que evita connotacions arcaïtzants. El terme explica millor l'activitat d'avui en dia.
- La denominació, en canvi: de l'arxivística a la gestió de documents i de la gestió de documents a la gestió de dades. Un recorregut necessari.
- L'arxiu manté una excessiva vinculació amb l'àrea cultural de les institucions. I dins d'aquest món, entre museus i biblioteques, és el més desconegut. Això té efectes devastadors en popularitat, inversió i professionalització.
- La tradicional adscripció dels arxius a les àrees culturals de les administracions públiques ha esdevingut una limitació.
- L'arxiu històric és un lloc accessible per als ciutadans. De fet, és la seva raó de ser.
- En plena societat digital, la viabilitat dels centres d'arxiu passa per la seva reconversió.
- El seu àmbit de treball no és només l'administració pública. També ho és l'empresa privada.
- El sistema de gestió de documents és el principi organitzador d'empreses i administracions. L'arxiver/a n'és el cervell, l'implementador, el mantenidor i l'actualitzador.
- L'administració pública té un funcionament encara lent, feixuc i complicat. L'arxiver/a pot contribuir a millorar-lo.
- L'arxiver/a ha de tenir un paper protagonista en la implementació de l'administració electrònica.
- La interoperabilitat, la transparència i la gestió de les dades de les administracions públiques són tres dels principals reptes del present.
- La inversió en tecnologia (*software* i *hardware*) i en personal, més la resistència al canvi del personal involucrat en el canvi són els principals obstacles per al

correcte funcionament de l'administració electrònica. Cal encara consumir un canvi de mentalitat en relació al món digital.

- L'arxiver/a ha entès el món de la informació i la comunicació com una oportunitat per a la presa definitiva d'una posició en l'àmbit de les organitzacions públiques i privades de la societat digital.
- L'arxivística té camp per córrer en àmbits tan actuals com el *big data*, el govern obert, les dades obertes, l'explotació de la informació, el periodisme de dades, la protecció de dades, l'automatització de processos, etc.
- Catalunya no és un estat; això té conseqüències derivades de la no-autodeterminació, com la fragmentació administrativa dels seus arxius i els conflictes de competències.
- Malgrat els esforços, el col·lectiu té encara dèficits en matèria de comunicació: cal explicar-se més i fer-ho de forma pedagògica.
- L'arxiver/a potencial té un difícil accés a la formació. Falta d'estudis de grau.
- L'associacionisme és un puntal del col·lectiu: ESAGED, Associació d'Arxivers i Gestors de Documents i Arxivers sense Fronteres són les associacions de referència.

3. EL PRODUCTE AUDIOVISUAL

3.1. Preproducció

3.1.1. Tesi

L'arxivística i la gestió de documents, així com els professionals que s'hi dediquen, projecten a la societat una imatge que no s'adiu a la realitat de la disciplina ni dels seus professionals. Al darrere d'una imatge de col·lectiu tancat i antiquat, hi ha una realitat que al meu entendre cal difondre: es tracta d'un disciplina oberta i integrada en la modernitat i d'un col·lectiu proactiu. Això sí, amb greus problemes de posicionament i de comunicació amb la societat.

3.1.2. Detecció d'una necessitat

La necessitat neix en l'àmbit de la comunicació del mateix col·lectiu: es pretén donar llum a l'activitat i al col·lectiu explicant a la societat la seva realitat, en absència d'un producte de comunicació prou potent que aconsegueixi l'objectiu de fer arribar a la ciutadania què és, en què consisteix, d'on ve i cap a on va l'arxivística a Catalunya ja ben entrats en el segle XXI.

3.1.3. Objectiu principal

Crear una potent eina de reflexió i de difusió que, posada en circulació per una institució que la incorpori a la seva estratègia de comunicació i màrqueting, acabi generant una millora en la imatge de la disciplina i del col·lectiu.

3.1.4. Mida i abast

La idea es va concretar en l'elaboració d'un producte audiovisual dirigit al gran públic i difós a través, preferentment, de les xarxes socials d'una institució del món de l'arxiu. També, s'haurà de procurar la seva exhibició en televisions, institucions culturals, programes culturals, congressos, jornades de debat, cicles, festivals, certàmens, concursos, etc. Fàcilment, el producte hauria d'arribar amb facilitat al mateix col·lectiu professional, col·lectius afins i individus amb algun tipus de coneixement previ. Com que des del principi hi va haver la voluntat de crear un producte dirigit al gran públic es va anar consolidant la idea de realitzar diferents productes a partir dels materials disponibles. Adaptant el producte al públic objectiu i al canal de difusió s'haurà de poder eixamplar el ventall d'espectadors als quals acabi arribant el missatge.

La producció convidaria a unes sessions d'entrevistes unes 12 personalitats del món de l'arxiu que en poguessin fer una aproximació profunda i realista des de múltiples punts de vista.

3.1.5. Durada

Es va plantejar en uns 30 minuts, aproximadament.

3.1.6. Públic objectiu

Pel seu caràcter divulgatiu, la producció va dirigida al públic general. També, al col·lectiu d'arxivers i arxiveres, que en podrà estendre el debat i fer reflexió interna. S'entén per *públic general* aquell que ja té alguna preocupació o interès posats en qüestions socials i culturals, ja que no ens trobem davant d'una producció destinada a la diversió o a l'entreteniment de la població.

3.1.7. Objectius secundaris

- Identificar usuaris potencials i incrementar el nombre d'usuaris
- Contribuir al progrés i a la innovació de la disciplina
- Practicar l'activisme cultural
- Despertar interès pels estudis arxivística

3.1.8. Sinopsi

Producte audiovisual fet a base d'entrevistes, amb la idea de confeccionar un discurs coral que il·lustri l'estat de l'arxivística avui a Catalunya des de diferents posicions i punts de vista.

3.1.9. Rols

Totes les tasques de preproducció, producció i postproducció han estat assumides per l'autor, de manera que he desenvolupat totes les funcions possibles: productor, guionista, entrevistador, editor, etc. Només la cerca de finançament per a la gravació ha quedat en mans alienes.

Els tutors d'aquest treball (Alfred Mauri i Xavier Carmaniu) han exercit d'orientadors i assessors sobre matèries com el mateix concepte i finalitat de l'audiovisual, el finançament, els temes a tractar, la selecció dels convidats i dels espais, la gestió i l'organització de les entrevistes i el tractament audiovisual. L'Alfred ha aportat el seu coneixement del món de l'arxiu (professionals, institucions) i el Xavier el seu coneixement del gènere i del món del de la comunicació i del màrqueting.

La gravació de les entrevistes ha anat a càrrec de Dídac Roger, de l'empresa Kineina. Poder-me desentendre de l'aspecte tècnic i obtenir un producte que complís amb els estàndards de qualitat professional van esdevenir l'únic requisit per tirar endavant el projecte.

Finalment, van ser 13 els especialistes que van ser entrevistats i que van participar desinteressadament en el projecte.

3.1.10. Estudi de viabilitat

3.1.10.1. Recursos econòmics

Perquè el projecte tingués èxit, doncs, en la fase de rodatge la meua figura s'havia de poder concentrar en el contingut. La qüestió tècnica necessàriament hauria de recaure en un servei professional. Atesa la impossibilitat de comptar amb recursos materials i humans de qualitat professional i gratuïts a partir dels meus propis mitjans i recursos, caldria comptar amb els d'altres. Potser la FUAB i/o la UAB els podrien proveir o posar a disposició del projecte un pressupost i delegar el rodatge a una empresa del sector audiovisual. Sense això, el reportatge era inviable.

La primera opció va ser buscar els recursos materials (càmeres, micròfons, focus...) dins la mateixa universitat i desplaçar-me als llocs de treball de cada convidat. Aquesta via no va prosperar per la impossibilitat de comptar amb aquests recursos tants dies diferents i per una logística tan complicada. A més, no permetia a l'autor desentendre's de la qüestió tècnica.

La segona opció va ser buscar uns estudis audiovisuals permanents a la UAB, a la Facultat de Ciències de la Comunicació, i portar-hi els convidats. Aquesta via tampoc va prosperar.

La tercera opció va ser buscar uns estudis audiovisuals permanents en el sector privat. En aquesta opció no s'hi va aprofundir.

La quarta opció va ser buscar una empresa que muntés un set d'entrevistes mòbil i concentrar totes les entrevistes en 1 o 2 jornades de gravació en un o dos centres d'arxiu. Aquesta és la via que de seguida es va plantejar com a més factible i la que va acabar prosperant.

Es va sol·licitar un pressupost a l'empresa Kineina, una empresa audiovisual del sector educatiu, la qual va presentar un pressupost aproximat de 500 € per la jornada sencera i 300 € per la mitja jornada. L'opció que va quallar finalment va ser la de fer una jornada

i mitja, per la qual cosa es va posar a disposició de la producció un pressupost de 800 € aproximadament. Finalment serien 13 els entrevistats, distribuïts en dues jornades, la primera de 9 entrevistes i la segona de 4. Cada entrevista duraria una hora en total (incloent la benvinguda al convidat, una xerrada prèvia de planificació i l'entrevista), de la qual en sortirien entre 35 i 45 minuts de gravació.

3.1.10.2. Recursos materials

El pressupost comprenia el servei integral de:

- Vídeo: dues càmeres, de manera que es pogués alternar un pla curt i un altre de més llarg, així com diferents punts de vista.
- Il·luminació: dos focus frontals i, si calgués, una llum de fons que donés volum.
- Àudio: un micro de corbata que recollís nítidament la veu dels entrevistats. No calia recollir la veu de l'entrevistador.
- Desplaçament al lloc de gravació.
- Lliurament del material en brut.

3.1.10.3. Patrocinadors

Alfred Mauri es va encarregar de buscar els mitjans o els recursos econòmics necessaris. Es van explorar fins a 3 vies:

- Recursos econòmics de l'Associació d'Arxivers i de l'ESAGED. Aquesta via va topar amb l'encallament de la signatura de conveni de col·laboració entre les dues institucions, que no va ser efectiva en el moment que es feia arribar la proposta.
- Recursos econòmics de la FUAB, des de l'Àrea de Comunicació i Promoció de la FUAB.
- Recursos econòmics de la FUAB, en concepte de suport a la recerca. Aquesta és la via que va finalment prosperar.

3.1.11. Calendari

- Presentació de la idea: novembre 2017
- Conceptualització i planificació del projecte: desembre, gener, febrer, març i abril 2018
- Confirmació de disponibilitat de recursos econòmics: abril 2018
- Preproducció (selecció convidats, dates de gravació i lloc de gravació, concertació entrevistes, redacció de guions d'entrevistes, obtenció i redacció de permisos): abril i maig 2018

- Rodatge d'entrevistes: 7 i 12 de juny 2018
- Edició entrevistes: juny, juliol i agost 2018
- Adquisició i gravació imatges de recurs: agost 2018
- Redacció memòria: juliol, agost 2018
- Presentació del producte final: setembre 2018
- Creació de nous productes derivats: octubre, novembre i desembre 2018

3.1.12. Explotació i difusió

El drets de l'audiovisual se cedeixen a ESAGED mitjançant el lliurament de:

- Els productes acabats, essent el present audiovisual el principal
- El total de les imatges en brut
- Els documents de cessió de drets d'imatge que van signar els convidats (annex 2).

Correspon ESAGED, doncs, donar-li difusió i explotar-lo.

3.1.13. Drets d'autor

Corresponen a ESAGED. El nom de l'autor de l'audiovisual figura en els crèdits del documental, junt amb el d'ESAGED.

El Departament de Documentació - Venda d'Imatges d'Arxiu de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuels ha cedit imatges per a la il·lustració de continguts, subjectes a una carta de cessió de drets que en limita l'ús a la difusió educativa i a la investigació (annex 4).

3.1.14 Concertació d'entrevistes

En la selecció dels convidats, per la seva experiència, posició i coneixement del col·lectiu es va comptar amb l'opinió de:

- Alfred Mauri: exprofessor i exdirector de l'ESAGED i tutor del treball.
- Joan Pérez: professor i director de l'ESAGED
- Remei Perpinyà: professora i coordinadora de l'àrea de recerca de l'ESAGED
- L'autor

De les opinions i propostes d'aquest grup en va sortir una llista de més de 30 noms, la qual tenia en compte criteris de rellevància, especialitat, territorialitat i gènere.

La invitació formal va ser assumida per la Direcció del Màster, per tal de donar credibilitat i entitat a la iniciativa. Es va enviar la invitació de l'annex 1 per via electrònica a una part d'aquesta llista de 30 personalitats (18 invitacions), de la qual es van rebre aproximadament una desena de respostes afirmatives als pocs dies. Llavors es van enviar unes poques invitacions més per completar una llista de 12. Les respostes afirmatives van passar a ser gestionades per l'estudiant, el qual va iniciar tasques de documentació sobre el convidat i va procedir a l'elaboració del guió de l'entrevista per a cada un. Finalment van ser 13 les respostes afirmatives, que serien les que acabarien formant part del projecte:

Joan Soler, Alan Capellades, Carla Meinhardt, Francesc Giménez, Maria Àngels Suquet, Anna de la Fragua, Marta Munuera, Teresa Cardellach, Lluís-Esteve Casellas, Núria Carreras, Fina Solà, Blanca Martínez i Enric Cobo.

3.1.15. Permisos de rodatge

D'entrada, en qualsevol altra situació haurien calgut tres tipus de permisos, dels quals se'n van considerar necessaris, per aquest projecte, només dos:

- Espai de gravació: normalment, cal obtenir permís per gravar en espais que no siguin la natura o el carrer. En aquest cas, es va obtenir autorització verbal del director de l'espai (Arxiu Comarcal del Vallès Occidental - Arxiu Històric de Terrassa) per a la instal·lació del set de rodatge i per a la gravació de totes les entrevistes; no es va considerar necessària la redacció i signatura d'una autorització escrita pel fet que el documental fa només un ús accessori de l'espai, no en mostra imatges rellevants. L'espai és un element contextual i estètic, no n'esdevé protagonista ni és el centre d'interès.
- Autorització d'obtenció d'imatges i cessió de drets dels convidats: tots els convidats van signar l'autorització de l'annex 2.
- Imatges de recurs: el Departament de Documentació - Venda d'Imatges d'Arxiu de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals ha cedit imatges que has estat utilitzades com a recurs il·lustratiu i que resten sotmeses a la carta de cessió de drets de l'annex 4.

3.1.16. Redacció d'entrevistes

Durant les jornades anteriors a les entrevistes, es va oferir la possibilitat a tots els convidats de traçar l'itinerari que voldrien seguir atenent el seu perfil professional, experiència, interessos i voluntat. A l'annex 3 s'ofereix el guió de les entrevistes que

recull el total de preguntes que es podrien fer al conjunt de tots els entrevistats, els quals van tenir l'opció de triar els blocs i les preguntes durant els dies previs. Només l'entrevistador tenia una visió del conjunt, la qual cosa li va permetre equilibrar i conduir també les entrevistes cap al seu interès.

3.1.17. Valors associats i idees clau

La imatge que es volia donar del col·lectiu i de la disciplina havia d'anar estretament lligada a la visió que es perseguia, la qual condicionava no només aspectes literaris sinó també qüestions tècniques de l'audiovisual, amb incidència directa en qüestions importants com ara la fotografia i la llum.

Per això, es van triar valors i idees com: el rigor, la simplicitat, la serietat, la modernitat, la tecnologia, la radicalitat, l'elegància, la serietat, l'equilibri, la maduresa, la fermesa, la sobrietat o l'austeritat. Es van evitar de totes totes tractaments que donessin imatge d'artificiositat, efectisme o excessiva càrrega estètica.

En conclusió, en totes les fases del projecte es van prendre decisions que afectaven tant la forma com el contingut del producte i que tenien incidència directa en la imatge que es volia donar, de manera que aquestes decisions es van orientar a encaixar-lo en una perfecta combinació de valors, a priori oposats, com són els relacionats amb la modernitat i la senzillesa.

3.2. Producció

3.2.1. Realització i gravació de les entrevistes

Es van realitzar els dies 7 (matí i tarda) i 12 (tarda) de juny de 2018 a l'Arxiu Comarcal del Vallès Occidental - Arxiu Històric de Terrassa.

3.2.2. Característiques tècniques

3.2.2.1. Localització, escenografia i fotografia

Com ja he dit, es va optar per la contractació d'un servei professional de gravació que assegurés uns estàndards de qualitat, el qual es va instal·lar en diferents espais de l'ACVOC-AHT.

En la tria de l'espai de gravació, es va optar per l'ACVOC-AHT, ja que ofería una bona combinació de modernitat i senzillesa en la representació dels valors que he esmentat abans a través de:

- Les línies anguloses i irregulars de les finestres, trencadores i agosarades.
- La potent il·luminació natural.
- Els fons de paret blanca, que pot esdevenir grisós i marronós segons la confluència d'altres factors (sobretot, llum i profunditat de camp).
- El mobiliari modern: taules, cadires i llums.
- La netedat (en termes estètics) i senzillesa generals.

Aquest cinc factors són un bon reflex d'aquests valors. El tractament gràfic que es va donar al producte en la fase de postproducció també respon a aquests valors.

3.2.2.2. Plató

Es van efectuar les gravacions en tres espais de l'ACVOC-AHT: dues sales de reunions i la sala de consultes. Aquest fet més les posicions de les dues càmeres és el que dona diversitat a la imatge. Els espais de gravació són en ocasions austers (només paret blanca), en ocasions elegants i anguloses (quan hi ha finestres) i en altres fins i tot sorprenents i moderns (quan hi ha mobiliari de fons). La gravació va intentar explotar moderadament els dissenys arquitectònics de l'edifici i el mobiliari (especialment els llums) perquè eren afins als valors que es pretén expressar.

3.2.2.3. Càmeres, il·luminació i so

Aquesta infraestructura va ser exactament la que es va planificar, sol·licitar i pressupostar i que ja he detallat en la fase de preproducció.

3.3. Postproducció

3.3.1. Edició i muntatge

Són diversos els factors que intervenen a l'hora de triar els fragments que configuraran el discurs final:

- l'adequació al discurs general
- l'adequació al contingut dels 6 blocs
- la capacitat de síntesi dels convidats
- la supressió de repeticions
- la netedat dels talls
- l'absència de sorolls
- la qualitat de les imatges
- la qualitat en l'expressió (correcció lingüística, absència de dubtes i de mots crossa, indecisions...)

- la connexió sintàctica i narrativa entre preses
- la presència de tots els convidats
- les imatges de recurs disponibles
- etc.

Calia, per tant, que la selecció final contemplés tots criteris, però també calia prioritzar-los. No era possible, per exemple, mantenir un equilibri de temps entre blocs i convidats i alhora no desviar-se del discurs pretès. Per això al capdamunt de les prioritats s'hi va situar l'adequació al discurs general, de manera que d'aquest fet en resulten alguns desequilibris, com la diferent durada dels blocs i de les intervencions dels convidats, així com uns pocs talls sobtats i transicions brusques. Cal subratllar que, al capdavall, és aquí on la figura de l'autor, invisible als ulls de l'espectador, adquireix rellevància: la selecció i ordenació dels talls en un únic discurs confegeix el seu propi discurs, que respon a la seva visió, i aquesta va ser la prioritat.

Metodològicament, a l'hora de passar de les més de 9 hores recollides al producte final de 34 minuts, ha calgut seguir els següents passos:

- Visionatge minuciós de totes les entrevistes, amb presa de notes
- Selecció dels talls més interessants
- Classificació dels talls per blocs temàtics
- Ordenació d'aquests talls dins dels blocs, buscant ja la connexió sintàctica i la coherència narrativa
- Eliminació dels talls que per algun motiu no s'adeqüin a aquesta narrativa o a la resta de criteris de l'autor

Fet això, es va arribar a un prototip d'uns 90 minuts, al qual va caldre aplicar una exhaustiva, enginyosa i també dolorosa segona fase d'eliminació i ordenació de talls, fins arribar al muntatge definitiu, de poc més de 30 minuts, llest ja per a l'edició gràfica.

3.3.2. Estructura

Es van elaborar dos productes audiovisuals: un *teaser*, que té la funció de crear un impacte que desperti interès i que ha de ser difós amb caràcter previ al llançament, i l'audiovisual. No és gens descartable (de fet, és molt aconsellable) crear nous productes a partir de les gravacions de què es disposa.

Quant al producte principal, l'audiovisual, l'edició es va fer agrupant els talls més rellevants en una estructura dividida en 6 blocs:

- Primer bloc: introducció/presentació del conflicte ('som invisibles')

- Segon bloc: #comensveuen (els entrevistats expliquen com senten que la societat els percep)
- Tercer bloc: #comsom (com és la realitat, des de cada un dels seus punts de vista)
- Quart bloc: #arxuihistòric (opinions sobre els centres d'arxiu, la memòria, el patrimoni i el sistema català d'arxius)
- Cinquè bloc: #gestiódocumental (opinions sobre l'administració electrònica i el sistema de gestió documental)
- Sisè bloc: #elcol·lectiu (les associacions i el futur de la professió)

3.3.3. Ordre de plans

La lògica de l'estructura i del discurs més la conciliació d'àudios i d'imatges va condicionar l'ordre dels plans. La presència de dues càmeres va servir per donar diversitat d'angulacions i punts de vista, la qual cosa és molt enriquidora tant narrativament com estètica. La presència de les dues càmeres va oferir una alternativa a les imatges de pitjor qualitat i va permetre crear un efecte de continuïtat en l'argumentació i també d'oposició i contrast entre punts de vista.

3.3.4. Imatge

Es va optar per una imatge sòbria i elegant, sense artificiositats ni càrregues innecessàries. No obstant això, es va pactar amb l'operador de càmera abans de la gravació introduir uns bellugueigs, unes tremolors en algunes preses per fugir d'una excessiva formalitat i serietat. Aquests moviments també serveixen per fer evident la presència d'algú darrere la càmera, la qual cosa mediatitza la relació entre els protagonistes i l'espectador: serveix per fer evident que hi ha un procés d'elaboració periodística entremig, que no estem davant d'una realitat directa i espontània, sinó tractada i manipulada.

3.3.5. Àudio

Es compon del so directe que es va gravar durant les entrevistes i del tema *Has no yet begun*, que tant serveix per fer algunes transicions com de banda sonora. L'elecció d'aquesta sintonia ve motivada per la seva congruència estilística amb alguns valors associats a l'obra (modernitat, austeritat, tecnologia...). Es tracta d'una peça lliure de drets i només està subjecta a publicitat en cas que es pengi a YouTube.

3.3.6. Retolació

3.3.6.1. Títols

Es van seguir criteris d'austeritat, claredat i compatibilitat amb els fons, la qual cosa va ser el més difícil de conciliar. Pel que fa a la mida de la lletra, es va optar per fer-la tan gran com fos possible, tenint en compte la seva circulació per les xarxes socials i visionatge també pel mòbil. La tipografia escollida va ser la DIN Condensed, de tall elegant.

Per a la retolació del títol i de les seccions, agraïments i crèdits, es va triar el color blanc sobre fons negre. La mida de la lletra indica la jerarquia del contingut.

Per a la presentació dels convidats, es va optar per dues mides diferents (el nom del convidat més gran que el de la institució), també en color blanc, i s'hi va afegir una pantalla posterior que serveix de fons, per oferir un contrast i millorar la llegibilitat, ja que en molts casos el predomini de tons clars i la presència d'elements generava una lectura problemàtica. Aquesta pantalla és molt discreta i s'assembla al vidre d'unes ulleres.

Per als etiquetatges amb coixinet, pensant també a crear un vincle amb les xarxes socials, es va alternar el color blanc i el gris, per afavorir també la llegibilitat, que en ocasions era també problemàtica per causa dels fons. Aquests etiquetatges expressen un relat alternatiu a l'oral i permeten fer un seguiment més acurat i sintètic de l'exposició. Només llegint els *hashtags*, ens podem fer una idea global del contingut del reportatge i ofereixen per si mateixos un relat comprensible.

Una feina pendent que caldrà fer necessàriament serà la subtitulació del discurs, per ampliar el nombre d'espectadors potencials del document a públic no catalanoparlant. La faceta col·laborativa de la xarxa se'n pot fer càrrec.

3.3.6.2. Agraïments

Apareixen al final del document. S'agraeix singularment a cada convidat, als dos tutors del treball, al director i a la coordinadora de l'àrea de recerca, a la institució, a l'arxiu que va albergar les gravacions i a l'operador de càmera.

3.3.6.3. Crèdits

Registren l'origen de les imatges de recurs, que procedeixen de:

- Elaboració pròpia
- Arxivers Sense Fronteres
- Servei de Comunicació de la FUAB

- Departament de Documentació - Venda d'imatges d'Arxiu de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, que ha posat el seu fons al servei del treball de final de màster

3.3.6.4. Banda sonora

S'ha fet servir una sola peça per a la banda sonora, lliure de drets, que es troba també referenciada a la part final.

3.3.7. Efectes

Només s'han fet servir transicions de vídeo i d'àudio:

- Per a l'aparició dels *hashtags* i el pas a blanc a negre, es va fer servir la dissolució encreuada. Es tracta d'un efecte subtil, poc artificios.
- Per a la presentació de convidats, es va triar una escombrada lateral de trajecte curt.
- Per a l'aparició i desaparició de títols i subtítols des de i a negre, es va emprar la transició anomenada 'Barrido de degradación de VR', invertit en l'aparició i normal en la desaparició. És una transició més efectista, tot i que encara en el terreny de l'austeritat. Ofereix una bona connexió amb la música, per això la seva elecció.
- Per a l'enllaç de clips d'àudio, es va utilitzar només en algunes ocasions la transició 'Fundido exponencial', la qual simplement esmorteix els impactes que de vegades generen la confluència de talls de diferent procedència en la línia d'àudio. Aquest efecte és imperceptible a l'oïda de l'espectador. De vegades s'ha aplicat el mateix efecte manualment.

3.3.8. Màster i còpies

Es van generar dos màsters en format .mov de Quicktime i còdec Apple Prores 422, un per a l'ESAGED/FUAB i un altre per a l'autor. Per a la publicació a internet, s'han generat dos arxius amb format h264 (mp4), també un per a l'ESAGED/FUAB i un altre per a l'autor.

Tota la gravació en brut és propietat d'ESAGED/FUAB i se li lliurarà junt amb aquests dos arxius de vídeo i aquesta memòria.

3.3.9. Exhibició

El producte va ser creat pensant tant en la seva difusió a través de les xarxes socials d'ESAGED com en la seva possible projecció en pantalla gran, cinema o televisió. Resta oberta la presentació de l'audiovisual a concursos, certàmens, congressos, festivals, simpòsiums, a qualsevol tipus d'acte cultura i a qualsevol altra activitat que n'ampliï la difusió i que serveixi per al seu objectiu final, la visibilització i la millora de la imatge del col·lectiu.

3.3.10. Balanç final

Es tracta aquest d'un producte audiovisual que s'ha acabat assemblant bastant a la idea que jo tenia al principi en la fase de conceptualització, per bé que va passar per algunes fases de dubtes, indecisions i llargues esperes (a vegades desesperants) que em van fer passar moments de desànim i que l'haurien pogut desviar. Però val a dir que aquest és un fet habitual en projectes d'aquest abast, de manera que tampoc va ser una sorpresa arribar fins al final. Sí que ho ha estat, emperò, arribar-hi amb un resultat tan semblant a l'imaginat quan es va plantejar aquest projecte. Poques vegades un producte s'assembla tant al projecte o a la idea que el seu creador tenia al cap abans de començar-ne els enregistraments.

És de justícia destacar que la resposta del col·lectiu d'arxivers i arxiveres ha estat fenomenal, no va costar gaire aconseguir el sí de l'estol de convidats que va acabar prestant-se voluntàriament al projecte que, en tots els casos i amb major o menor mesura, van sacrificar temps i recursos personals. Alguns altres convidats en van quedar fora per motius d'agenda. Pot ser aquesta una mostra de l'alt grau de proactivitat i de militància del col·lectiu en favor de la professió.

Vull refermar aquí el meu agraïment a tots els entrevistats i, especialment, a aquells participants als quals per diverses raons no he pogut donar més espai al muntatge final. Cada tall ha estat dolorós i ja se sap que el temps és limitat i mana. Les paraules de cada convidat donen per la publicació d'una entrevista de forma individual. També molts temes i punts de vista n'han quedat fora, per bé que van ser tractats durant les entrevistes. Per al muntatge definitiu ha calgut triar en funció de molts criteris, que tant s'escapen dels convidats com dels espectadors.

També vull insistir en el meu agraïment a l'ESAGED i a la FUAB, que han fet possible i viable econòmicament aquest projecte que, lligat a un treball de final de màster, no deixa de ser una aposta infreqüent i agosarada. Espero haver respost les seves expectatives i que aquest esforç s'acabi traduint en alguna millora per a la professió.

Finalment, m'agradaria afirmar que la imatge que m'he fet del col·lectiu d'arxivers i arxiveres aquests dos anys és aproximadament la que expresso en l'audiovisual. Amb les limitacions del temps i del mitjà, m'he sentit lliure per treballar el producte de la manera que més m'ha plagut i la meva modesta visió d'aquest món no deixa de ser la suma de les tretze visions aquí exposades.

4. CONCLUSIONS

En les més de 9 hores recollides es troben aportacions sobre tots els temes plantejats als qüestionaris (annex 3). No obstant això, no tots van tenir cabuda en l'audiovisual, ja que va caldre fer una selecció important per arribar als 34 minuts en què finalment ha quedat. El material sobrant ofereix unes enormes possibilitats per a la creació d'altres productes, entre els quals s'albiren:

- Un altre producte encara més simplificat i gràfic, dirigit només al gran públic.
- Píndoles audiovisuals per al seu llançament selectiu a xarxes socials.
- Materials pedagògics per a la tasca formativa de l'ESAGED.

Quant al producte que ens ocupa, amb les respostes dels entrevistats a totes les preguntes més les tasques de tall i d'edició, vaig arribar més o menys a la confecció del següent missatge (sotmès a la subjectivitat de cadascú), que és el que es troba contingut en l'audiovisual:

1. #comensveuen. Sobre la imatge, en el millor dels casos hi ha una pila de tòpics més o menys fabulosos que envolten la figura de l'arxiu (espai tancat, fosc, reservat, elitista, que guarda secrets i tresors...) i de l'arxiver/a (historiador, folklorista, decimonònic, tètric, fúnebre, ocult, gris...), quan no invisibilitat. Els motius són varis: uns estudis vinculats a la història, mala o nul·la política de comunicació, un excés de conservadorisme, un folklorisme secular... Això fa que avui la professió sigui bastant desconeguda, invisible i que projecti una imatge errònia i equívoca.

2. #comsom. La realitat és que el col·lectiu ha sortit de l'arxiu històric i que és un col·lectiu viu, autocrític, dinàmic, responsable, madur, reivindicatiu i poc donat a l'autocomplaença i a la queixa. Els problemes d'imatge, la lluita pel seu espai de treball i la rivalitat amb altres col·lectius pot haver forjat aquest caràcter. No obstant això, d'entre totes les causes que es poden trobar en l'origen de la seva mala imatge n'hi ha una que esdevé principal: la poca capacitat de comunicació, tant cap endins de l'organització com cap enfora, cap a la societat, especialment des del moment que ha adquirit noves responsabilitats més enllà de l'arxiu històric.

Així doncs, avui l'arxivística no s'ocupa només de conservar la memòria col·lectiva en l'arxiu històric, sinó també d'organitzar i gestionar la informació, els documents i les dades que generen les organitzacions públiques i privades en temps present. La mateixa metodologia que va servir durant segles per a la documentació històrica s'ha

demostrat efectiva per a l'actual i també en l'entorn electrònic i digital. L'establiment d'aliances amb col·lectius professionals afins, sens dubte, hi ha d'ajudar.

3. #arxiuhistòric. Catalunya té un patrimoni documental important, disposat en un entramat d'arxius complicat, fruit de la concurrència de documentació de diferents èpoques, règims polítics i administracions que sovint entren en conflicte. És un model que ha donat fruits però que avui demana un canvi, especialment en el referent a l'adscripció a les polítiques de cultura, que tenen poca capacitat econòmica i poca incidència en les organitzacions. La digitalització de la documentació històrica més la producció en el nou context digital qüestionen el paper dels arxius històrics en el futur, que s'han de reinventar per seguir progressant. Aquesta gir ha de portar els arxius històrics a convertir-se en espais actius que fomentin la participació dels usuaris.

4. #gestiódocumental. L'arxivística s'ha obert un nou camí en l'empresa privada i, sobretot, en l'administració pública a través de la gestió documental. La tasca de l'arxiver pot ajudar a millorar l'administració, avui electrònica, aplicant-hi criteris d'eficàcia i d'eficiència com són la transparència, la simplificació administrativa i la interoperabilitat. Per a gaudir dels beneficis de l'administració electrònica l'arxiver pot contribuir-hi des de la seva posició transversal, posant el seu coneixement de la documentació i l'organització a disposició del canvi de mentalitat necessari per passar definitivament del món electrònic al digital, més enllà de canvis cosmètics. A més, l'ecosistema digital avui ja no treballa tant amb documents com amb dades, l'obertura i el tractament de les quals signifiquen una nova oportunitat de millora per a la societat. Per a l'arxiver poden significar un nou camp d'expansió professional, si és capaç de guanyar-se un lloc central en les organitzacions.

5. #elcol·lectiu. El col·lectiu d'arxivers i arxiveres, com la majoria de col·lectius professionals, reben un suport organitzatiu que neix de l'associació dels professionals que, entre d'altres, s'ocupa també de promocionar-ne l'activitat i donar-li visibilitat en la societat. L'Associació d'Arxivers i Gestors Documentals és qui assumeix la tasca de representació, defensa i projecció pública, Arxivers Sense Fronteres n'és la iniciativa en el camp de la solidaritat i la cooperació internacional i l'ESAGED és l'escola que s'ocupa de la formació i professionalització d'arxivers.

Quant a l'orientació que cal prendre en el present i en el futur, s'ha de prioritzar la connexió amb el ciutadà, la vocació de servei a l'usuari, l'establiment de xarxes de coneixement, l'aportació de criteri i esperit crític a través de les fonts de veritat que tracta l'arxivística, la immersió en al món datacèntric, l'accentuació del rol professional en

l'organització i la governança de la informació són només algunes de les moltes propostes recollides.

5. BIBLIOGRAFIA

- Laporte, Antoni: *El coneixement i la imatge dels arxius a Catalunya*. Revista Lligall, 22, Barcelona, 2004.
- Regadera López, Andrea: *L'Arxiu des de fora: Sara Gutiérrez, periodista*. Revista digital la DaDa, 20 juny 2018 [Disponible a: <https://arxivers.com/ladada/larxiu-des-de-fora-sara-gutierrez-periodista/>]
- Saurí Ros, Maria Concepció: *Mitjans de comunicació i arxius municipals: l'experiència de l'Arxiu Municipal de Palafrugell*. Lligall, núm. 15, 1999
- Tarrés Rosell, Antoni: *La incorporació del màrqueting en la gestió d'arxius. Textos universitaris de biblioteconomia i documentació*. Facultat de Biblioteconomia i Documentació, UB, desembre 2009 [Disponible a: <http://bid.ub.edu/23/tarres1.htm>]

6. ANNEXOS

Annex 1. Invitació

Benvolgut / benvolguda,

A través d'un treball de final de màster d'un alumne de l'ESAGED, en Gerard Vilanova, s'ha proposat endegar una acció de difusió per tal de visibilitzar el col·lectiu d'arxivers i arxiveres, cedint la paraula a algunes de les seves veus més representatives perquè expliquin a la societat la realitat de la nostra activitat des de diversos punts de vista, de forma molt divulgativa, amena i dirigida al gran públic. Es tracta d'elaborar d'una producció audiovisual feta amb criteris i mitjans professionals que esdevindrà una potent eina de divulgació i que aportarà coneixement a la societat en relació al món de l'arxiu i de la gestió de documents.

Possiblement, arxivers i gestors de documents formem part d'un col·lectiu professional amb alguns dèficits comunicatius que repercuteixen negativament en la nostra imatge, la qual és sovint equívoca o invisible per als ciutadans. I d'aquí aquesta proposta.

A tal efecte, ens plau convidar-vos a participar en aquest projecte i per això us demanem que ens indiqueu si hi estaríeu interessats i, en cas afirmatiu, que ens especifiqueu la vostra disponibilitat per ser entrevistat/da els dies 7 o 12 de juny a l'Arxiu Comarcal del Vallès Occidental, a Terrassa.

Allí faríem la instal·lació per poder fer les entrevistes, que no durarien més d'una hora entre preparació, preguntes i respostes. Un cop muntat el documental i defensat el treball final de màster, podreu disposar d'una còpia per poder difondre-la des dels vostres canals.

Us demanem que, tant si podeu participar a les entrevistes com si no, respongueu aquest correu amb còpia al mateix Gerard perquè en pugui fer el seguiment i organitzar les sessions.

No cal dir que des de l'ESAGED us animem a participar d'aquest projecte tan innovador i tan necessari per difondre la imatge dels arxius.

Moltes gràcies per avançat,

Ben cordialment,

Joan Pérez Ventayol

Director d'Estudis

Arxivística i Gestió de Documents - ESAGED

Annex 2. Autorització per a la gravació i ús d'imatges

AUTORITZACIÓ PER A LA GRAVACIÓ I ÚS D'IMATGES

Jo, _____, major d'edat i amb D.N.I. _____
,
autoritzo la fixació, filmació o gravació de la meva participació, sense retribució, en el present reportatge sobre l'arxiu, l'arxiver/a i l'arxivística/gestió de documents que Gerard Vilanova Godoy, amb DNI 34754646J està realitzant per a ESAGED (Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents) en el marc del seu treball de final de màster, per mitjà de qualsevol suport, per a ser emès en qualsevol tipus de mitjà audiovisual (inclòs internet), radiofònic i/o fotogràfic, sempre que tingui finalitat divulgativa, promocional, d'arxiu cultural i/o curricular. A tals efectes, en cedeixo els drets d'imatge.

Gerard Vilanova Godoy es compromet, al seu torn, a fer constar el nom del/de la sotasignat/da en el producte i a lliurar-li'n una còpia un cop acabat.

Gerard Vilanova Godoy

Signatura de la persona que fa l'autorització

Terrassa, 12 de juny de 2018

Annex 3. Qüestionaris

PART GENERAL

BLOC 1. La disciplina arxivística, la professió i la imatge de l'arxiver

Invisibilitat, ignorància, equívocs... al voltant de l'arxiu i de l'arxiver. Una imatge negativa i distorsionada

Quina és la imatge de l'arxiver en la societat?

Per què hi ha tant desconeixement i equívocs al voltant de la figura i l'activitat de l'arxiver?

Com es podria corregir aquesta situació? Com es pot vendre millor?

Confusió amb biblioteques i museus

Per què d'aquesta confusió? És l'arxiu el parent pobre dels equipaments culturals?

La usurpació de funcions per part d'altres col·lectius professionals

Com creu que veuen les altres professions (bibliotecaris, juristes, informàtics, administratius, etc.) la d'arxiver?

Què pot fer un arxiver que no pugui fer un informàtic? Els freakis s'entenen entre ells? L'informàtic i l'arxiver, l'estranya parella?

La solució... junts (en l'organització) però separats (en les funcions)?

L'autoestima de l'arxiver: malmesa i reivindicativa

Com està d'autoestima, l'arxiver? Se sent el col·lectiu silenciats, ignorat, apartat... del món professional?

On comença la usurpació de funcions? Com s'hi pot posar remei?

L'arxiver, figura transversal en les organitzacions i cervell del SGD

Com és el dia a dia d'un arxiver en una organització? A quines problemàtiques ha de fer front i posar solució?

En l'administració pública les jerarquies són molt importants. En quins nivells i adscripcions s'integra l'arxiu? Quins efectes té?

Contra què i amb què ha de lluitar l'arxiver dins de les organitzacions?

L'arxiver, gestor de documents, gestor de la informació, gestor de dades?

La negligència sobre els arxius

Els anys 80-90 hi ha l'esclat de l'arxivística catalana. Com ha evolucionat la professió des de llavors?

Per què els arxius han estat tan negligits?

Quines dependències té la feina de l'arxiver de la política?

És una feina interna, poc donada a la visibilitat i a la rendibilitat electoral. Com pot rendibilitzar el polític la feina de l'arxiver?

Com ha afectat l'arxiu la crisi econòmica de 2007?

Quins efectes tenen la inestabilitat política i la consegüent inestabilitat de les polítiques relatives a l'arxiu i la gestió documental?

L'adscripció a Cultura i les polítiques culturals

L'adscripció al Departament de Cultura de la Generalitat ha fet que l'arxiu formi part de l'àrea cultural, no presidència ni governació. Quins efectes ha tingut?

Cal una nova llei d'arxius?

La formació en arxivística i ESAGED

Com es pot formar avui un arxiver a Catalunya? Quines possibilitats formatives hi ha per accedir a la professió?

Quin nivell formatiu tenen avui els professionals de l'arxiu a Catalunya?

De quines formacions provenen, tenint en compte que l'ESAGED forma arxivers des de 2002?

Quina és l'aportació de l'ESAGED a l'arxivística catalana, més enllà de la formació de professionals?

Quines xifres avalen l'ESAGED? Quin és el nivell d'inserció laboral dels arxivers formats avui per l'ESAGED?

Quin és el seu valor afegit?

La professionalització de l'arxiver; l'entrada en l'electrònic i en el mercat de treball

Com s'ha adaptat l'arxiver a l'electrònic?

L'Associació d'Arxivers

Quina funció té l'AAiGD en el col·lectiu? I en la societat? Quines són les seves activitats més destacades?

Qui la integra? Com funciona?

Des de l'AAiGD, quines han estat les principals fites dels darrers anys? I quins són els principals objectius?

En el marc nacional, europeu i mundial, quin espai ocupa l'arxivística catalana? Hi ha alguna singularitat de l'arxivística catalana que la distingeixi de la resta?

De quina tradició es nodreix? Amb qui es relaciona?

Arxivers sense fronteres

Com va néixer ASF i amb quins propòsits? Quin és l'espai i les motivacions d'un projecte solidari amb incidència als arxius del món?

Les necessitats de protecció del patrimoni són proporcionals a la qualitat democràtica dels estats?

En quins països han desenvolupat projectes? En quins s'hi han establert?

Com és vist AsF des dels governs d'aquests països?

Quines han estat les seves principals fites dels darrers anys? I quins són els principals objectius?

BLOC 2. Exposició dels projectes i de les experiències professionals dels convidats

Cada convidat parlarà del que li és propi.

- ACVOC-AHT: Joan Soler, Alan Capellades
- AMB: Carla Meinhardt
- Ajuntament de Sant Cugat del Vallès: Francesc Giménez
- Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols (AM): Maria Àngels Suquet
- Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat: Anna de la Fragua
- AM Terrassa: Marta Munuera, Teresa Cardellach
- AM Girona: Lluís-Esteve Casellas
- Arxius Judicials Comarques: Núria Carreras
- Arxivers sense Fronteres: Núria Carreras, Fina Solà
- Associació d'Arxivers: Joan Soler, Francesc Giménez, Marta Munuera
- ESAGED: tots
- ICA / SPO: Fina Solà
- Parlament de Catalunya: Blanca Martínez
- Coordinació General d'Arxius: Enric Cobo

PART ESPECÍFICA

Es preguntarà només sobre el bloc 3, només sobre el bloc 4 o es farà una barreja de preguntes procedents dels dos blocs, segons les característiques de cada entrevistat.

BLOC 3. L'arxiu històric, memòria i patrimoni

Història de l'arxiu i de l'arxivística

Totes les societats, des que va ser possible, han mirat de guardar la memòria dels seus fets i activitats. Per què?

Com s'està guardant la memòria de l'actualitat, en plena societat de la informació i la comunicació?

Quina relació han tingut històricament els arxius amb el poder?

La importància de la memòria: memòria col·lectiva, institucional i empresarial

Què poden aportar els arxivers a la conservació de la memòria col·lectiva? I a l'administració pública? I a l'empresa?

El document, fixador de la memòria

Com seria el món sense documents? I sense dades? I sense arxivers?

Quines són les característiques del document diplomàtic? Quina força tenen?

El patrimoni documental català: tradició i especificitats

Quins són els documents del patrimoni documental català més destacats?

Hi ha algun fet singular que distingeixi el patrimoni documental català (potser vinculat amb la seva història, el seu tarannà...)?

El panorama dels arxius catalans: la dispersió

Catalunya té una llarga tradició documental. En quin punt es troba la gestió de tot aquest patrimoni? Quins agents principals hi intervenen?

A grans trets, com s'organitza el panorama d'arxius a Catalunya?

Arxius històrics vs arxius administratius; Arxivers d'històrics vs gestors de documents

En el context digital, té sentit la divisió entre arxiu administratiu i històric?

Metodològicament, mantenen el mateix punt de vista? Hi ha rivalitats professionals?

El quadre de classificació, principi organitzador

Classificació temàtica, cronològica o funcional?

El futur dels arxius històrics; la digitalització del patrimoni

Els arxius patrimonials estan traslladant els seus fons al món digital? Quines són les principals experiències en matèria de digitalització d'arxius públics?

En plena societat de la informació i la comunicació, quin serà el paper dels arxius històrics a partir d'ara? Seguiran incorporant documents? O seran dades? La societat digital els prendrà la seva funció de dipòsit?

BLOC 4. La gestió de documents, la transformació digital, l'administració electrònica i el govern obert

Actualització de valors: democràcia, ciutadania, participació, control i fiscalització, governant i governat, corrupció, transparència, accés a la informació...

Volem, els ciutadans, saber dels nostres administradors?

En quin punt es troba l'administració pública electrònica? Sovint el ciutadà es troba amb tràmits electrònics massa complicats, heterogenis entre administracions i en què cal superar obstacles de nivell expert. Com es pot avançar cap a la simplificació (administrativa i tecnològica)?

El canvi cultural: administració tradicional vs administració electrònica, opacitat vs transparència

Avui l'administració electrònica ja no és un concepte estrany per a la ciutadania. Què pretén superar, en comparació al govern tradicional i convencional?

L'administració electrònica és un fet? Quin paper hi juga l'arxiver?

El sol és el millor desinfectant? Parets de vidre o de formigó?

A més transparència, menys corrupció?

Govern transparent, govern eficient?

Transformació vs canvi cosmètic; més enllà de la digitalització de documents

Aquesta actitud participativa i transformadora socialment està arrelada i motivada pel comportament del ciutadà o és només una obligació contreta pel governant?

El portals de transparència han esdevingut un aparador cosmètic o són un vertader agent de participació ciutadana i rendiment de comptes?

El sistema de gestió de documents

Què és la gestió documental? Per a què és necessari tenir un sistema?

El quadre de classificació, principi organitzador

Classificació temàtica, cronològica o funcional?

Administració electrònica, eficàcia i eficiència; avaluació i accés a la informació

Els tràmits administratius són encara avui farragosos, lents i repetitius... en paper i en digital també? En què pot superar el digital el paper?

Les administracions molts cops compren solucions tecnològiques per a la seva organització documental? Són útils sense el punt de vista de l'arxiver?

Interoperabilitat, finestreta única

Per què no hi ha un model comú de gestió documental en tota l'administració catalana?

Què fa falta per a una administració pública 100x100 electrònica, senzilla i interoperable?

Implementació de l'administració electrònica: dificultats, èxits, grau d'assoliment dels objectius

En quin punt es troba l'administració pública electrònica? Quan serà possible una administració pública 100x100 electrònica i interoperable?

Com s'està produint la incorporació de l'administració electrònica en l'empresa privada?

Col·laboració amb altres disciplines: informàtics, juristes, administratius...

Arxivers, juristes, informàtics, administratius, productors... quin paper juga cadascun? Què pot fer un arxiver que no pugui fer un informàtic?

Les solucions tecnològiques i l'oportunisme dels informàtics

Quines solucions aporta l'empresa privada a les necessitats tecnològiques i organitzatives de l'arxiver?

Per què els informàtics s'han erigit en la gran competència dels arxivers? N'hi ha d'altres?

L'arxiver, cervell del SGD

Quina és la funció de l'arxiver en l'administració pública? I en l'empresa privada? Quin és el seu valor afegit?

Recursos humans i materials; resistència al canvi, obsolescència i preservació

El personal que intervé en la tramitació té la formació específica i l'actitud necessària per afrontar la transformació digital?

Hi ha invertits els recursos necessaris? És la infraestructura tecnològica fiable (lentitud, aplicacions i webs que es pengem...)?

Quin paper juguen les aplicacions gratuïtes, programari lliure, eines obertes, etc. i, per contra, el programari comercial?

Quines solucions aporta l'empresa privada a les necessitats tecnològiques i organitzatives del sistema de gestió documental?

El govern obert

Quins són els fonaments del govern obert? I els objectius?

Com pot el ciutadà i l'empresa privada aprofitar-se de la idea de govern obert?

Com es pot generar valor afegit a partir de les dades de les administracions públiques?

Eliminació i conservació; la por a l'eliminació; el fals argument de la seguretat jurídica

Quins són els límits de l'administració electrònica? Hi ha espai infinit?

Preservació: el digital permetrà guardar informació per sempre? Com se superen els canvis de suport, format, programari...?

La dada, el nou escenari de treball

Deixaran les organitzacions de treballar amb documents? Cedirà el pas el document a la dada?

Protecció i accés; seguretat vs caos en les dades privades

Les dades personals són el petroli del segle XXI?

Cicles de vida vs record continuum; documents vs dades

Cicle de vida dividit en fases o record continuum? La continuïtat digital permet accedir a les dades en qualsevol moment? En el context digital, té sentit la divisió entre arxiu administratiu i històric?

Reptes de futur: big data, open data, explotació de dades, informació infomediària, digital assets, protecció de dades, automatització, blockchain, criptomonedes...

Aquests conceptes formen part del vocabulari de l'arxiver? Són el present o el futur?

Annex 4. Carta de cessió de drets

Corporació Catalana
de Mitjans Audiovisuals, SA

Att. Sr. Gerard Vilanova
Manso, 126
08205.- Sabadell

Benvolgut senyor,

D'acord amb la seva petició d'imatges per el seu treball de màster, dins del estudis d'arxística i gestió de documents, li comuniquem que l'autoritzem a penjar el seu treball de màster en plataformes lligades a la finalitat del treball (Recercat, etc....), i per a un ús totalment de difusió educativa o d'investigació.

Si l'esmentat documental tingués un recorregut comercial o de difusió lucrativa, s'haurien d'abonar a Televisió de Catalunya S.A., els drets segons les nostres tarifes.

Qualsevol altre ús que es pugui assignar al material, queda totalment prohibit sense autorització expressa i per escrit de Televisió de Catalunya, S.A.

Ben cordialment,

Francesc Pérez

Dept. de Documentació
Venda d'imatges d'Arxiu

Sant Joan Despí, 16 de novembre de 2018

Gerard Vilanova

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA - RM Barcelona - Tom 5748, Llibre 5046, Secció 2a, Foll 159, Full 67202, Inscrició 1a - NIF A-08485622

**CORPORACIÓ CATALANA
DE MITJANS AUDIOVISUALS**
Via Augusta, 252-254, 4a planta
08017 Barcelona

TELEVISIÓ DE CATALUNYA
Carrer de la TV3
08970 Sant Joan Despí

CATALUNYA RÀDIO
Avinguda Diagonal, 614-616
08021 Barcelona

**3 CATALUNYA
RÀDIO**

Annex 5. Imatges

Imatge 1. Joan Soler i Gerard Vilanova

Imatge 2. Francesc Giménez

Imatge 3. Francesc Giménez

Imatge 4. Anna de la Fragua

Imatge 5. Anna de la Fragua